

JEZOVNIK
KNJIGA 3

RIČARD KORBEN

LEGLO STRAVE

Hauard Filips Lavkraft

DARKWOOD

**LEGLO STRAVE
HAUARD FILIPS LAVKRAFT**

TEKST

Ričard Korben, po pričama i pesmama Hauarda Filipsa Lavkrafa

CRTEŽ
Ričard Korben

Prvo objavljanje 2008.

NASLOV ORIGINALA
Haunt of horror: Lovecraft 1-3

marvel.com

©2014 MARVEL

Used with permission. No part of this book may be printed or reproduced in any manner whatsoever whether mechanical or electronic, without written permission of the authors and publisher. The story, characters and incidents in the publication are entirely fictional. All characters appearing in this book and their distinctive likenesses are trademarks of MARVEL ENTERTAINMENT GROUP, INC. All Rights Reserved. Used under licence through Panini S.p.A., Italy.

This edition is published in 2014. By Darkwood

IZDAVAČ

Darkwood d.o.o., Beograd
e-mail: info@darkwood.co.rs
www.darkwood.co.rs
011/2622-867
064/6465-755

GLAVNI UREDNIK

Slobodan Jović

PREVOD

Dejan Ognjanović

(osim gde je drugačije naznačeno)

Lektura:

Agencija Mahačma

Dizajn:

Ivica Stevanović

PRELOM I PRIPREMA ZA ŠTAMPU

Savo Katalina@Pero i miš

UREDNIK

Vladimir Tadić

ŠTAMPA I POVEZ

Rotografika, Subotica

CIP - katalogizacija u publikaciji

Narodna biblioteka Srbije, Beograd

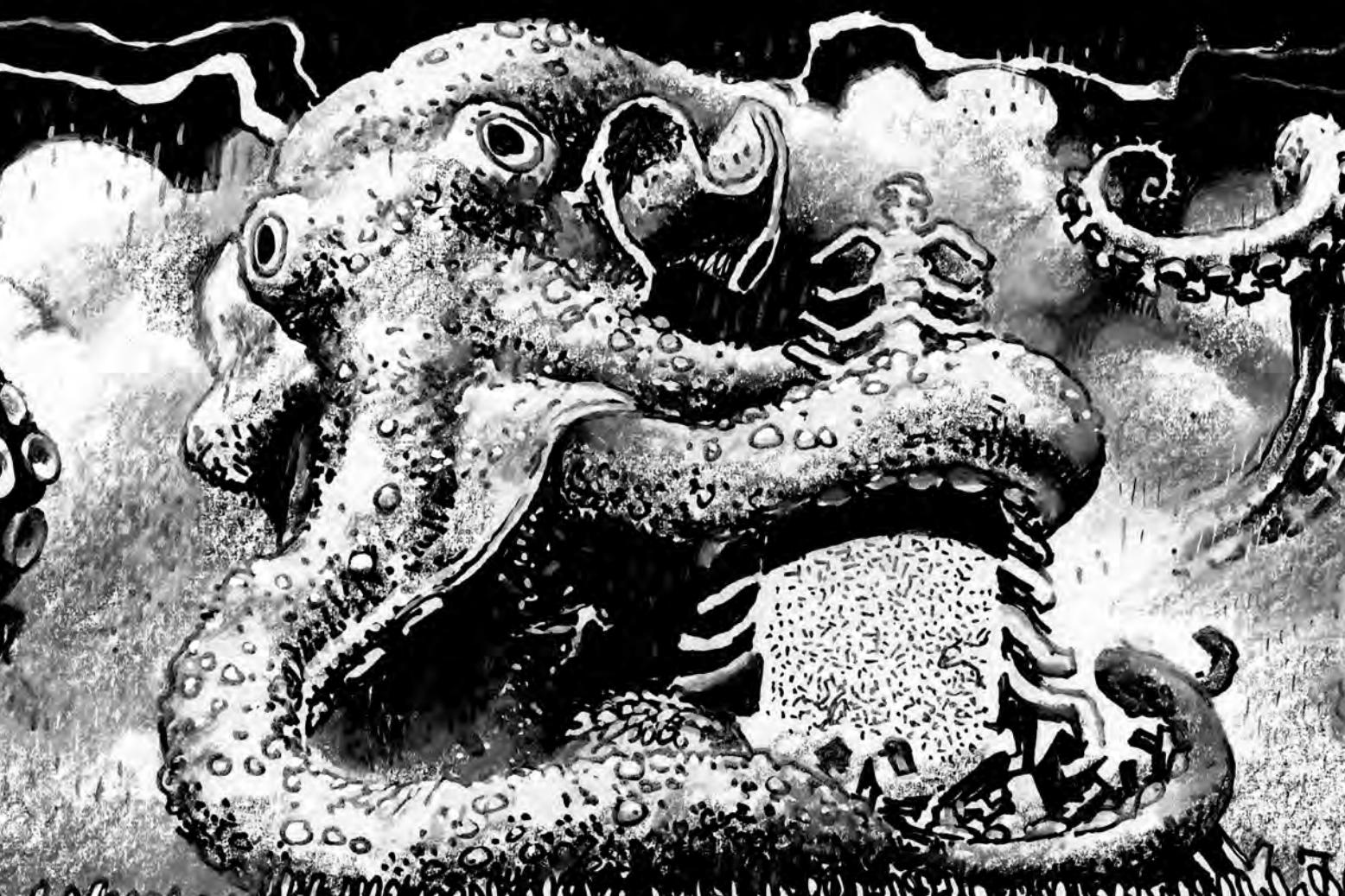
ISBN 978-86-6163-186-3

COBISS.SR-ID 205654028

HAUARD FILIPS LAVKRAFT (1890–1937) važi za najvećeg majstora horor književnosti. Užasi koje je Lavkraft osmislio, ili bolje rečeno – koji su ga opsedali, bili su kosmičke prirode, s nepojmljivim, stravičnim bićima koja se na čovečanstvo uopšte ne osvrću, ali usled čijih postupaka protagonisti njegovih priča u najboljem slučaju gube razum, a neretko doživljavaju sudbinu višestrukog goru od smrti. Lavkraft je slavu doživeo posthumno – život je proveo u Providensu, u Roud Ajlandu (uz traumatični pokušaj života u Njujorku), relativno povučen i siromašan, što je bez sumnje u dobroj meri uticalo na njegov pesimističan stav o sudbini čovečanstva.

RICHARD KORBEN je jedan od najcenjenijih crtača stripova strave i naučne fantastike. Korben je postao poznat po kratkim pričama strave i užasa koje su izlazile u čuvenim časopisima **CREEPY** i **EERIE** (a čiji izbor možete potražiti u drugoj knjizi bilioteke **JEZOVNIK** u izdanju **DARKWOODA**) da bi kasnije prešao u SF magazin **HEAVY METAL**. Njegova najpoznatija dela, pored spomenutih kratkih priča, svakako su **BLADSTAR**, **DEN**, **SVET MUTANATA** i **KUĆA NA GRANICI**. Njegov osećaj za jezu i grotesknost već decenijama plaši čitaoce i oduševljava kritiku.

LEGLO STRAVE je naslov antologiskog horor časopisa koji je izdavačka kuća **MARVEL** objavljivala tokom sedamdesetih godina XX veka. Ponovno oživljavanje **LEGLA**, koje držite u rukama, donosi nekoliko manje znanih, kao i nekoliko opštepoznatih Lavkraftovih dela – i u tekstualnom originalu i u Korbenovoj stripskoj adaptaciji.

LAVKRAFT i KORBEN u LEGLU STRAVE... užas je zagarantovan.

DAGON

H. F. LAVKRAFT

DOŠAO SAM SEBI U ČAMCU ZA SPA-SAVANJE KOJIM SU UPRAVLJALA DVOJICA NAMRŠTENIH MORNARA. NA NJIH SAM NALETEO MALO RANIJE NA TANKERU.

KAKO SE ČINIO, POMORSKI ISTRAŽIVAČ IM JE BIO OD SLABE VAJDE. DELOVALI SU ZABRINUTO ZA PROSTOR I ZALIHE KOJE BIH TROŠIO NA „**NJIHOVOM**“ ČAMCU.

KAZAO SAM IM DA JE NJIHOVO VESLANJE **UZALUDNO** I DA MOŽDA UMANJUJE ŠANSE DA NAS POKUPI NEKI PRIJATELJSKI BROD.

TREBA DA **OSTANEMO** BLIZU MESTA GDE JE TANKER POTOPLJEN.

SA' ĆEŠ DA NAM KOMANDUJEŠ, JE LI? MA, **DOSTA** MI JE TEBE!

ŠTA VI ZAMIŠLJATE?

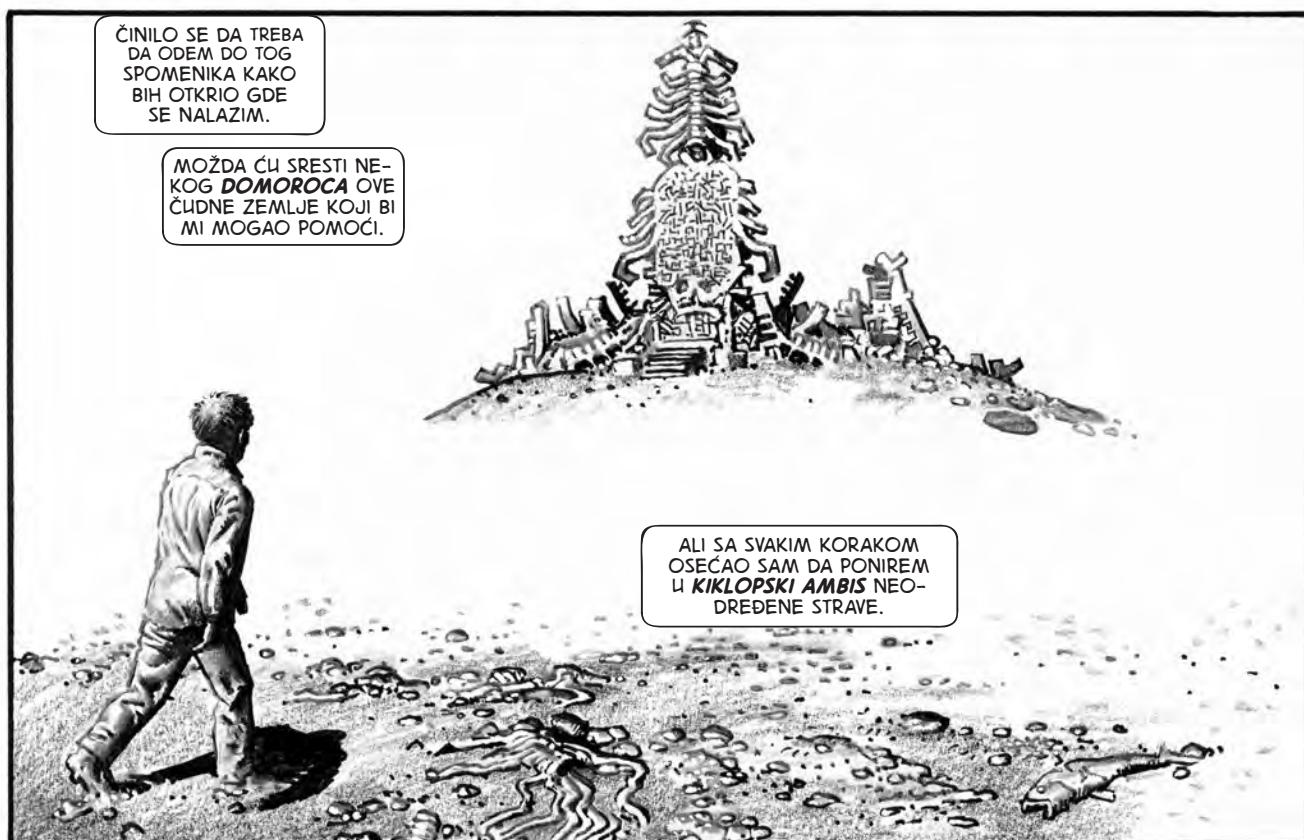
NEMO' DA SI **GRUB**, ANGUSE, TO NEĆE DA MU SE SVIDA!

AJDE U VODU!

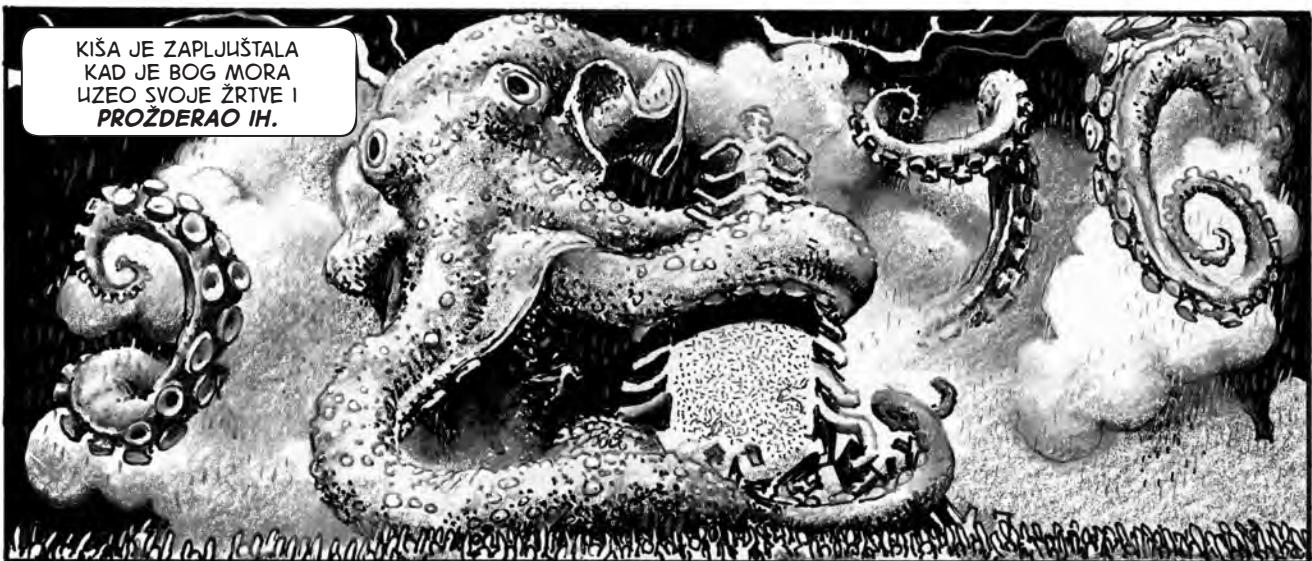
SPLASH!

ETO TI! SAD SAMO PROBAJ DA **PLUTAŠ** I NEKO ĆE NA KRAJU DA TE POKUPI!!

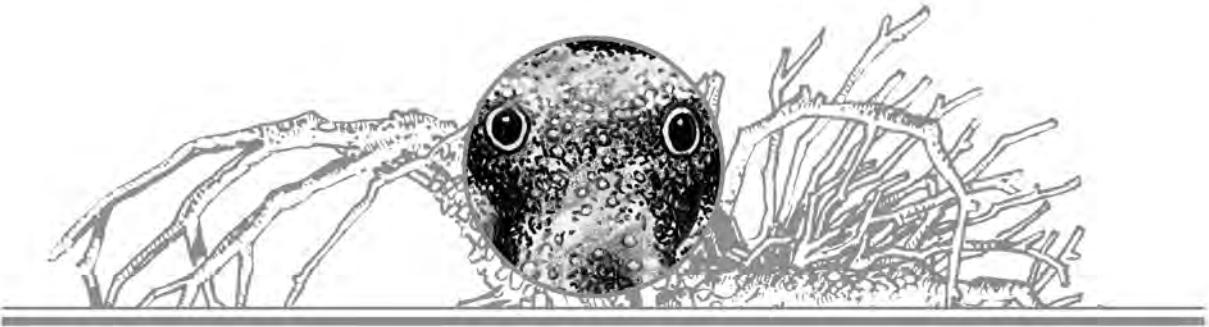

DA~~G~~ON

Pišem ovo pod огромним mentalnim pritiskom, пошто ме од већерас виše неće бити. Без новца и на самом kraju zaliha supstance koja mi u potpunosti живот чини трпелјивим, не могу надалje podnosići то sveopšte mučenje; стога ћу се vinuti sa ovog prozora mansarde ka ništavnoj kaldrmi под njim. Но, упркос мом otvorenom robovanju morfijumu, ne dozvolite себи pretpostavku da sam slabić ili izopačenjak. Jer nakon što pročitate naredne naprasno napisane stranice, можете pogoditi, iako nipošto nećete moći da pojmite, зашто је у мом slučaju preko potrebno domoći se zaborava ili smrti.

Tamo где се velelepnim Pacifikom, чини се, najmanje saobraćа, на најотворенијем moru, zбило се да је поштански бродић за који сам био задуžен постао јртва немаћког razaračа. Veliki rat се тада тек починјао rasplamsavati, te kajzerovske океанске snage još uvek nisu потпale под degradaciju као у docnijim godinama, па је tako наš бродић neprijatelju дошао poput прве nagrade, dok smo mi, njегова posada, tretirani s највећом učtivošću koja се може isposlovati za pomorske zarobljenike. Disciplina naših zavojevača zaista беше nadasve liberalna, па је, recimo, моја malenkost sama komotno успела побећи pet dana nakon zarobljavanja, i то čamčićem punim vode i zaliha, који су могли да потрају duže vreme.

Kad sam konačno ostao сам на отвореном moru, nisam imao uvid u okruženje. Kako, исто тако, никад nisam bio kompetentan navigator, само sam površno, i to pomoću sunca i zvezda, mogao utvrditi da se отprilike nalazim južno od ekvatora. O geografskoj dužini nisam знао ništa, dok nijednog ostrvca niti linije неког priobalja не беше у мome vidokругу. Pretežno vedro vreme išlo је uz мој bok dobar broj dana i u истом tom društvu ključajućeg sunca besciljno sam plutao pučinom, svaki čas iščekujući да нека barkasa zaseče valove u мome smeru ili pak да me more izbacи na obale nekakvog naseljivog kopna. Međutim, ni брод, а ни kopno ne iskrnsnuše преда mnom, те mi, потом, ne preostade ništa друго до да поčнем očajavati zbog tolike моје napuštenosti unutar ustalasanog prostranstva sveopšteg plavetnila.

Promena se zbila dok sam spavao. Оčito је да njene detalje никада нећу doznati, zato što је мој dremež, одвећ nemiran i inficiran snovima, bio neprekinut. I nakon što sam se probudio, беше то да бих otkrio samog себе допола usisanog u gnjecavo prostranstvo od paklenog crnog gliba što se prostirao oko мene u jednoličnom lelujanju sve dokle mi je pogled sezao, dok је мој čamac, nedaleko odatle, štrčao nasukan.

Iako je više no lako zamisliti да је мој први utisak bio očaranost pred чудесном i sasvim neočekivanom transformacijom okolnog pejzažа, ono što сам osetio više je bilo zaprepašćenje negoli zadržljivost; zbog toga što сe u vazduhu i u natrulom tlu smesta dao osetiti uvredljiv, nastran kvalitet koji me je zaledio do same srži.

Celokupno područje beše ukvareno od raspadajućih trupala riba i, s njima, ostalih skoro sasvim neopisivih stvari što sam mogao nazreti kako izviruju iz ogavne glibeži tog beskrajnog blatnjavog kopna. Zato je možda bolje da se ne nadam da će najprostijim rečima uspeti da prenesem neizgovorljivu nagrdnost onoga što može nastanjivati tu neograničenu tišinu i beživotno prostranstvo. Za moj sluh ništa nije postojalo, a isto se može reći i za pogled, ako u obzir ne bih uzeo silnu prevlast tamnoga mulja; pa ipak, pomenuto jedinstvo mrskog spokoja i istovetnost pejzaža rađali su u meni užas na granici mučnine.

Sunce je i dalje nesmanjenom žestinom grejalo s neba i ostavljalo mi iluziju da je bezmalo crno u svojoj okrutnosti, neometeno oblacima; odavalо je utisak da reflektuje mastiljavu močvaretinu ispod mojih stopala. I dok sam upuzavao u nasukani čamac, shvatao sam da samo jedna teorija može objasniti moju situaciju. Putem naglog vulkanskog potresa moćan komad okeanskog dna nekako je iznedren na površinu, otkrivajući područja što su kroz nebrojene milione godina ležala skrivena ispod neizrecivih vodenih dubina. Jer tako je neizmeran bio opseg nove zemlje što je ustala poda mnom da nisam mogao da opazim ma i jedan, ni najtanušniji, zadah uzburkanog mora, koliko god da sam naprezao sluh. Niti sam mogao nazreti ikakvu morsku pticu kako vreba onolike nasukane leštine.

Nekoliko časova sedeо sam, razmišljajući, u čamcu oštro nagnutom na stranu, što mi je stvaralo blagi štit od sunca koje je grabilo po horizontu. Dok je dan proticao, tlo je izgubilo nešto od svoje gnjecavosti, ubedljivo nagoveštavajući da će se u dogledno vreme osušiti u dovoljnjoj meri da mi omogući pešačenje po njemu. Iste večeri loše sam spavao, da bih već sledećeg dana nabio svoj ranac vodom i jestivim potrepštinama, opremivši se za putešestvije po kopnu u potrazi za iščezlim morem i mogućim spasom.

Trećeg jutra uvideo sam da je suvo tlo sasvim podobno da prihvati moju težinu a pritom me ne usisa s površine. Smrad ribe postajao je izluđujući; no, kako sam bio opterećen daleko ozbiljnijim stvarima da bih iole mario za takvo jedno minorno zlo, hrabro sam se zaputio prema nepoznatom cilju. Čitavog dana išao sam u pravcu zapada, ka udaljenom brežuljku kao jedinoj uzvišici u pustopoljini mog vidokruga. Logorovao sam na mestu gde me je dočekala mrkla noć, a već narednog jutra nastavio sam da se krećem prema brežuljku što mi je tada delovao tek neznatno bliže nego onda kad sam ga spazio prvog dana. Četvrte večeri svog putešestvija doteturao sam se do dna brega, tačnije do svojevrsnog nasipa, koji je, najposle, ispaо mnogo viši no što se činio izdaleka, stepenik prema dolini nadasve ostriјeg reljefa nego do sada. Isuviše iznuren za pentranje, noćio sam u senci tog brda.

Nemam predstavu zbog čega moji sni te večeri behu neukrotivi; međutim, pre nego što se nepotpuna ali fantastično osvetljena mesečeva lopta podigla daleko

iznad istočnog dela prostranstva, ja bejah potpuno budan i oblien hladnim znojem, istovremeno odlučan da te večeri više ne pokušavam zadremati. Vizije koje sam iskusio postarale su se da izgubim volju da ih još jednom istrpim. U mesečevom sam odsjaju pak dobio priliku da uvidim koliko beše nepromišljeno putovati danju. Bez vreline sunca nad glavom, moje putešestvije bi me koštalo mnogo manje energije; i, zaista, u datom trenutku osećao sam se spremnijim za penjanje po brdu negoli u sumrak, kada me je pomisao na taj podvig obeshrabrilna. Pokupivši ranac s tla, krenuo sam prema vrhu uzvišenja.

Već sam istakao da je neprekidna monotonija okolnog vresišta u meni budila blagu jezu, ali imam osećaj da je moja jeza postala znatno opipljivija čim sam se prebacio preko brdskog navoja i osmotrio suprotnu stranu što se beše razastrla u neizmernu jamu ili kanjon, čije mračne niše i uvaline mesec još uvek nije mogao obasjati. Imao sam osećaj da stojim na ivici sveta i preko nje virim u beskrajni haos večite noći. Kroz moj užas nagrnuše sećanja na *Izgubljeni raj*, kao i na Satanino užasavajuće pentranje kroz neuobličena carstva tmine.

Dok se mesec sve više pomaljao na nebnu, počeo sam da uviđam da strane dotične udoline nisu pod pravim uglom kako sam isprva zamišljao. Njeni obodi i izbačeni kameniti slojevi pružali su poprilično korisna uznožja za lagan silazak, dok je, posle spusta od nekoliko stotina stopa, nizbrdica postajala sasvim postepena. Pokrenut pobudom koju ne umem definisati, s teškoćom sam zabauljao niz krševitu padinu i našao se na mnogo blažoj kosini pod njom, zureći u stigijski mračne dubine gde nikakvo svetlo još ne beše prodrlo.

Najednom je sva moja pažnja bila usredsređena na ogroman objekat na suprotnoj strani jame što se strmo uzdizao na stotinak metara ispred mene; u objekat što se beleo, odašiljući tek pridošle zrake nadolazeće mesečine. Uskoro sam počeo da ubedujem sebe kako je reč tek o džinovskom komadu kamena, iako sam svesno razaznavao da njegove konture i pozicija ne odgovaraju baš odlikama uobičajenih dela prirode. Nešto pomnije ispitivanje pogledom ispunilo me je utiscima što ih prosto u reči pretvoriti ne mogu; jer, uprkos njegovom enormnom opsegu, kao i poziciji unutar ambisa što je zjapiro na dnu okeana od kada je sveta i veka, bez sumnje sam mogao naslutiti da strani objekat predstavlja dobro oblikovani monolit, čija je neizmerna masa plod građevinske veštine, pa možda i predmet obožavanja, inteligentnih bića.

Zaslepljen i obamro, a opet bez trunke divljenja dostojnog jednog naučnika ili arheologa, temeljnije sam proučio svoje okruženje. Mesec nadomak zenita živopisno je rasipao svetlost povrh natkriljujućih litica ponora, obznanjujući činjenicu da je nezanemarljiv komad daleke vode potekao samim dnom, nestajući potom na svom zavojitom putu u oba smera, skoro mi natopivši stopala dok sam stajao na ovoj strani. Prekoputa ponora nagli talas sprao je podnožje kiklopske tvorevine, te sam na njenoj površini sada bio u prilici da primetim natpise zajedno

s grubim gravurama. Zapisi behu predstavljeni u sistemu hijeroglifa, meni sasvim neznanih i nimalo nalik ičemu što sam mogao videti u knjigama, a sastojali su se velikom većinom od konvencionalnih vodenih simbola: riba, jegulja, hobotnica, ljuškara, mekušaca, kitova i drugih. Nekoliko znakova očevidećno je prikazivalo okeanske stvari sasvim nepoznate modernom naučnom svetu, no ja sam bio u prilici da ih posmatram dok su se raspadale na podignutom morskom dnu.

U svakom slučaju, ono što me je skamenilo u mestu beše slikovita rezbarija. Jasno vidljiva prekoputa vodenog pojasa zahvaljujući svojoj veličini, sadržala je skup bareljefa čija bi gnusnost podstakla ljubomoru jednog Dorea. Mišljenja sam da su te stvari imale prikazati ljude – neku sortu ljudi, u najmanju ruku; dotične kreature predstavljene su kako se zabavljaju poput riba u strujama neke priobalne špilje ili pak odaju poštu nekom monolitskom svetilištu koje se izgleda takođe nalazilo pod talasima. O njihovim licima i oblicima ne usuđujem se da zborim u detaljima, zbog toga što me sâmo prisećanje na njih dovodi na rub nesvestice. Nakazni van pojmove Poove i Balverove mašte, oni su imali prokletu ljudsku fizionomiju u opštem pogledu, uprkos spojenim prstima na rukama i nogama, šokantno širokim i otromboljenim usnama, staklastim i ispušćenim očima i drugim crtama neprijatnim za prisećanje. Zanimljivo, izgledalo je da su bezmalo sve njihove crte uklesane preuveličane u odnosu na svoju pozadinu, jer je jedno biće, prikazano u činu ubijanja kita, ispalо skoro istih dimenzija kao njegova žrtva. Stavio sam naglasak, velim, na njihovu grotesknost i neljudsku veličinu, ali onda odlučih da se radi o imaginarnim bogovima neke primitivne ribarske naseobine, odnosno plemena čiji je poslednji predak ispario u eri pre rođenja praiskonskog neandertalskog čoveka. Slomljen i osećajući strahopoštovanje pred tim kratkim pogledom u prošlost, van intelektualnog domena ma i najodvažnijeg antropologa, ostao sam na svom mestu, utonuo u kontemplaciju, dok je mesec nastavio da baca uvrnute odraze na tihu ponor preda mnom.

Potom sam, neočekivano, ugledao nešto. Sa skoro neosetnim praćakanjem, ne bi li doplutala do površine, ta stvar je zašla u vidokrug iznad mračnih voda. Ogromna, kiklopska i odvratna, odrazila se poput nadnaravnog čudovišta iz košmarâ prema monolitu, oko koga je obavila svoje džinovske krljuštaste udove i, klanjajući se gornjim delom tela, ispuštalа izvesne odmerene zvuke. Mislim da sam upravo tada i izgubio razum.

O svom mahnitom penjanju do vrha padine i ponovnom spuštanju niz liticu u svekoliku bezobličnu pustopoljinu odakle sam i došao, kao i o svom delirijumskom povratku do nasukanog čamca, malo čega se sećam. Verujem da sam mnogo pevao i nastrano se smeškao u trenucima kad pevati nisam mogao. Posedujem većinom neraspozнатljiva sećanja o silnoj oluji na moru čim sam se domogao čamca. Uostalom, znam da sam čuo tutnjavu gromova i sve one zvuke koje priroda ume da proizvede kad nije u dobrom raspoloženju.

Nakon što sam izronio iz senovitih prostora, našao sam se u bolnici u San Francisku; doveden tu zahvaljujući kapetanu izvesnog američkog broda što me je pokupio nasred okeana. U delirijumu sam mnogo toga izrekao, no docnije sam zaključio da je mojim rečima data tek površna pažnja. O bilo kakvom uzdizanju kopna u Pacifiku moji izvori nisu znali ništa, niti mi se činilo od esencijalnog značaja da insistiram na nečemu za šta sam znao da mi neće poverovati ni reči. Nedugo nakon otpuštanja iz bolnice otišao sam u posetu poznatom etnologu i zabavljao ga interesantnim pitanjima u vezi s drevnim filistinskim legendama o Dagonu, ribolikom božanstvu. Najzad sam, zaključivši da je čovek beznadežno konvencionalan, prestao sa zapitkivanjem.

Noću, naročito kad pun mesec počne da opada, ponovo vidim ono biće. Ubrizgavam sebi morfijum, no droga pruža samo prolazno olakšanje, iako me je do sada poput beznadežnog roba već uvukla u svoje čeljusti. Trenutno se nalazim u stanju kada moram sve okončati, s obzirom na to da sam zapisao čitav događaj zarad čestite informacije ili prezrije zabave svojih poznanika. Često priupitam sebe da se nije radilo možda o čistom prividu – nusprodukту groznice dok sam ležao na suncu i brbljao uprazno na otvorenom čamcu posle bekstva s nemačkog ratnog broda. To doista upitam sebe, međutim, kao i uvek, umesto odgovora u moj um nagrne ona odurna, živopisna vizija. Ne smem ni pomisliti na pučinu a da ne osetim drhtaj zbog bezimenih stvari koje možda baš ovog momenta gmižu i valjaju se po njenom muljavom dnu, obožavajući svoje pradrevne kamene idole i urezujući u podvodne kolosalne granitne obeliske sopstvene nepodnošljive crte. Snevam o danu kada bi se oni mogli izdići preko grandioznih talasa ne bi li, onim smrdljivim kandžama, povukli u more ostatke slabašnog i ratovima izjedenog čovečanstva – o danu kada će kopno potonuti i mračni okeanski pod izroniti u centar univerzalnog pandemonijuma.

Kraj je blizu. Mogu čuti puzanje iza sobnih vrata, kao da nečija divovska žvalava telesina drema odmah pokraj njih. Ali nikada me neće naći. O, bože, ta ruka! Ka prozoru! Ka prozoru!

Preveo: Ratko Radunović
(Izvorno u knjizi *Nekronomikon*,
Everest Media, Beograd, 2008)

OŽILJAK

PREMA PESMI
„PREPOZNAVANJE“
A. F. LAVKRAFTA

IZGUBLJENA U SIVOJ, MAGLOM
ZAGUŠENOJ DOLINI, USAMLJENA
FIGURA BOLNO SE TETURA.

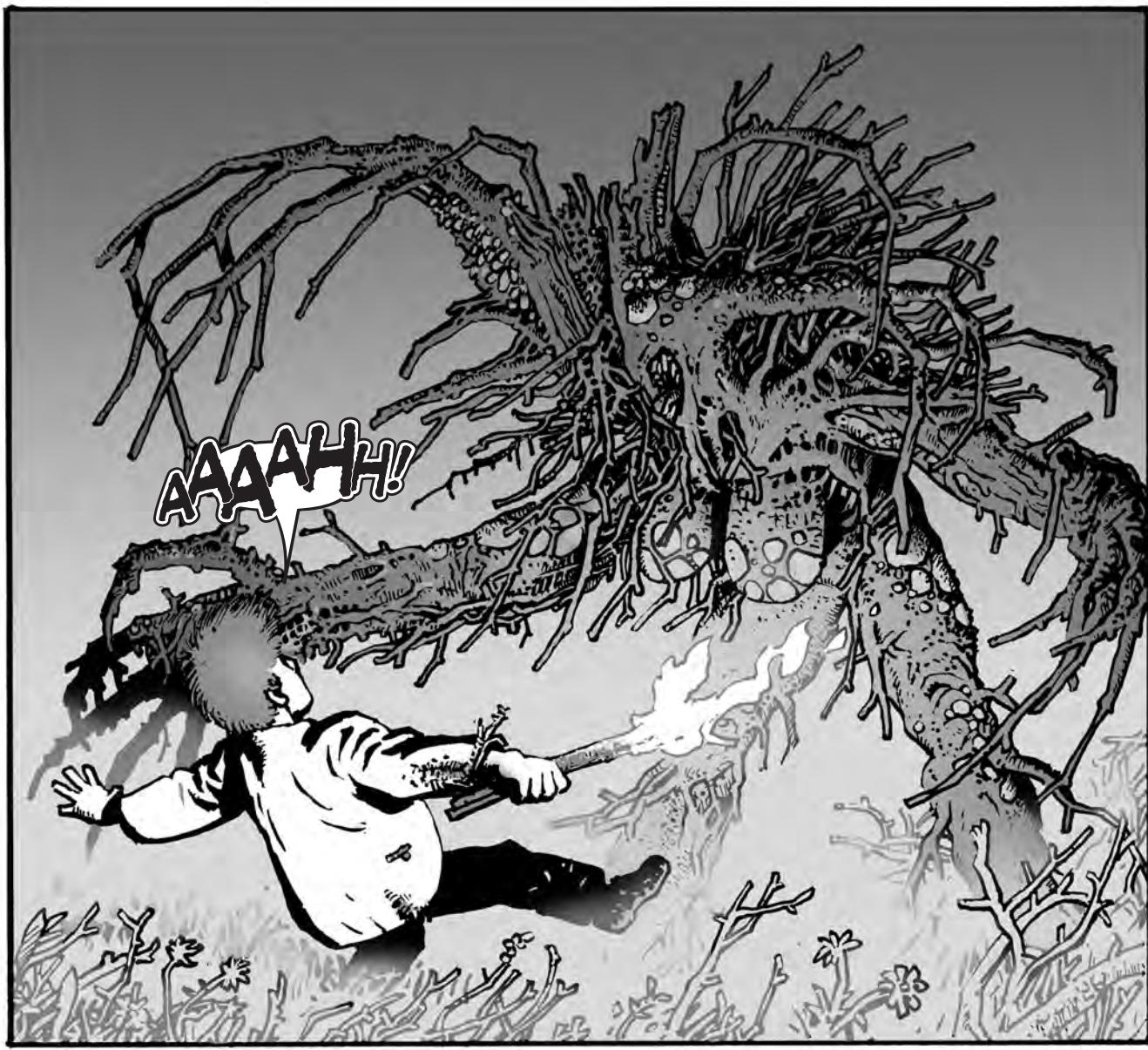

PREPOZNAVANJE

(IZ SERIJE PESAMA „ELJIVE Ž JUGOTA“)

*Opet mi dođe dan kad još kô dečak pravi
videh – jednom – hrastova starih udolinu
sivom izmaglicom pri tlu obavijenu,
gde obličja što vrebaju ludilo oskrnavi.
Sve bejaše isto – prizor puzavica divljih i gustih
što grle oltar gde znak urezani priziva
onog Bezimenog kom se hiljade dimova
popeše, pre mnogo eona, iz tornjeva pustih.*

*Videh telo izduženo na memljivoj steni
i znadoh da stvari što tu se goste nisu ljudi,
znadoh da taj čudni, sivi svet tuđ je meni,
s Jugota, što iza zvezdane praznine bludi.
Tad telo to ka meni ispusti mrtvi krik
i ja shvatih, prekasno, da to je moj lik!*

A. F. LAVKRAFT
(PREDEVAO: DEJAN ĐENJANOVIĆ)

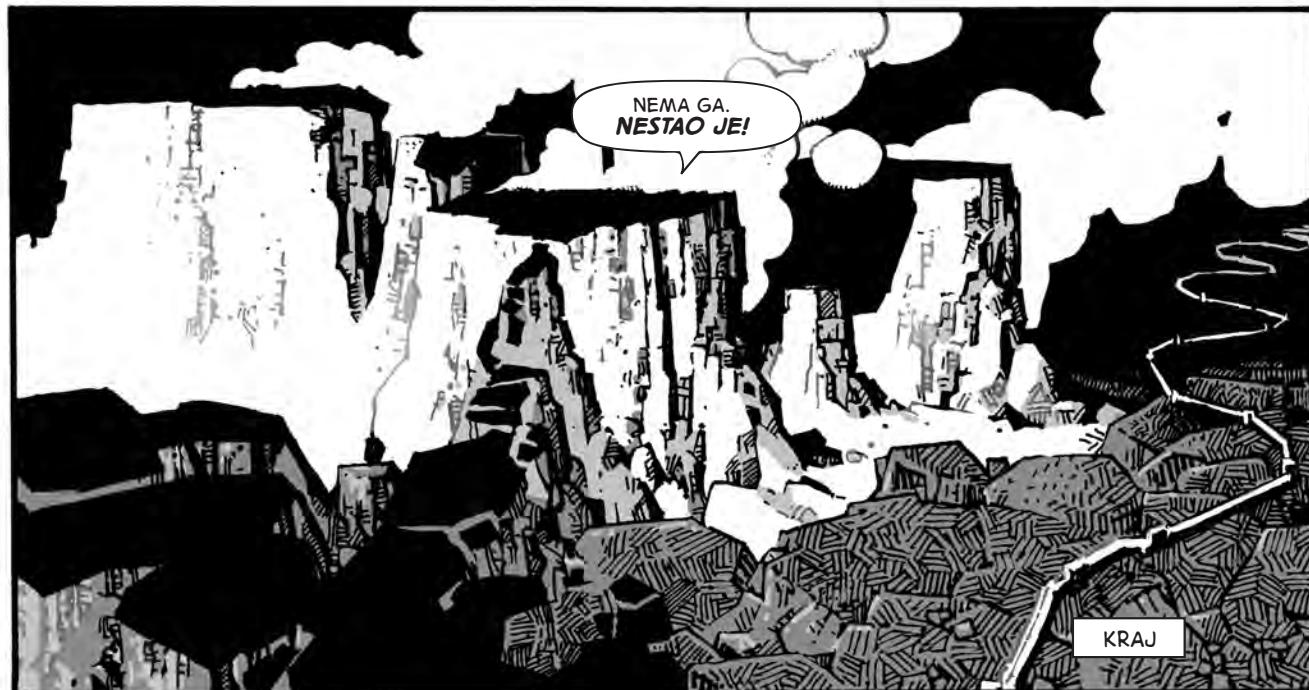

SEĆANJE

(IZ SERIJE PESAMA „ELJIVE Š JUGOTA“)

*Divovske behu stepu i ravnice kamenite
pružene u beskraj pod zvezdanim svodom,
a logorska vatra tuđina jedva tek obodom
osvetli zveri s praporcima na studu zbite.
Daleko ka jugu ravnice se spuste i ustreme
ka cikcak liniji zida što, poput pitona,
drema još od nekog iskonskog eona,
jer zamrznu ga i okameni beskrajno vreme.*

*Drhtao sam čudno u vazduhu studenom,
ne znajući gde sam i kako dospeo sam ovde,
kad figura u mantiji spram vatre ustade
i pride, i mojim me oslovi imenom.
Videvši mrtav lik što kukuljica skri,
zamre mi sva nada – jer shvatih usud zli.*

H. F. LAVKRAFT
(PREDEVAO: DEJAN ĐENJANOVIĆ)